

7 Μαρτίου 2018

Τι έμαθα φροντίζοντας μια 91χρονη με άνοια σε ένα χωριό της Αγγλίας

/ [Θεολογία και Ζωή](#)

Η 24χρονη Άννα Κόκκορη, ψάχνοντας δουλειά στο εξωτερικό, βρέθηκε να δουλεύει σε ένα απομακρυσμένο αγγλικό χωριό, ως εποχιακή αποκλειστική νοσοκόμα μιας δύστροπης ηλικιωμένης με άνοια. Δεν φανταζόταν όμως την εξέλιξη.

Δεν το επεξεργάστηκα πολύ όταν πήρα την απόφαση και έκανα την αίτηση για τη δουλειά στην Αγγλία. Χωρίς να έχω σπουδάσει κάτι ανάλογο και με μηδενική εμπειρία δέχτηκα να το κάνω. Θεε λίγο η ανεργία εδώ στην χώρα μας, λίγο ο καλός μισθός εκεί, λίγο η ανάγκη για να φύγω κάπου αλλού και να απομονωθώ; Η

φίλη που μου σύστησε τη δουλειά μου είχε μιλήσει για το ζόρικο της κατάστασης.

«Θα έχεις να κάνεις με γέρους» μου είχε πει. «Θα ξεσκατίζεις, θα πλένεις, θα μαγειρεύεις, θα δίνεις φάρμακα. Τα λεφτά είναι καλά, οι εργοδότες πολύ σωστοί και μπορείς να φύγεις όποτε θελήσεις».

Μου είχε δώσει όμως και μια συμβουλή «Μην τολμήσεις και δεχτείς περιστατικό με άνοια, θα μαρτυρήσεις». Με φόβισε αρκετά, αλλά αποφάσισα να πάω ούτως ή άλλως. Φτάνοντας στην χιονισμένη Αγγλία είχα να κάνω ταξίδι μιας ημέρας από το αεροδρόμιο για να φτάσω σε μια μικρή κωμόπολη δυτικά του Λονδίνου όπου βρίσκονταν τα γραφεία της εταιρείας η οποία με είχε προσλάβει για να εργαστώ ως εποχική αποκλειστική νοσοκόμα ηλικιωμένων ατόμων.

Εκεί, υπήρχαν καταλύματα που φιλοξενούσαν όλους τους εργαζομένους. Πέρα από τρεις ακόμη Ελληνίδες που ήταν στην ηλικία μου, όλοι οι άλλοι ήταν άνω των σαράντα ετών και είχαν έρθει από διάφορες χώρες. Μετά από δύο μέρες εκπαίδευσης, όπου μας μάθανε να χειριζόμαστε ειδικά μηχανήματα για κλινήρεις, να αλλάζουμε πάνες, να κάνουμε μπάνιο με ειδικό τρόπο τον ασθενή, να αλλάζουμε τα ρούχα με ειδικό τρόπο για να μην πέφτει το δέρμα, να δίνουμε φάρμακα και να τα καταγράφουμε, να κάνουμε τεχνητή αναπνοή CPR, ακόμα και πώς να διαχειριζόμαστε τις περιπτώσεις που ο ασθενής έχει υπογράψει να μην επανέλθει στη ζωή.

Η καθημερινότητα δεν ήταν ποτέ η ίδια. Τη μια μέρα ξυπνάγαμε και ήμασταν επιστήμονες, την άλλη νοσοκόμοι, κάποιες φορές ήμουν η φίλη της από το σχολείο και άλλες η μικρή της αδερφή.

Υπήρχαν μέρες που ψάχναμε τα παπούτσια της από το λύκειο σε όλο το σπίτι, και όταν δεν τα βρίσκαμε νευρίαζε πολύ γιατί θα έχανε την πρώτη ώρα στο μάθημα. Μετά από όλα αυτά και χωρίς καμία γραφειοκρατία μου δώσανε το πρώτο μου περιστατικό. Έπρεπε να ξαναφύγω και να ταξιδέψω προς έναν άγνωστο για μένα προορισμό, ένα χωριό κάπου στο Wiltshire.

Στα χέρια μου κράταγα τον φάκελο του ασθενούς που δεν είχα προλάβει να διαβάσω. Τον άνοιξα. Έγραφε: Dr Patricia. 91 χρονών. Άνοια. Λαμπρά. Σκέφτηκα. Το ιστορικό συνέχιζε κάπως έτσι: Έχει αρθρίτιδα, ακράτεια και μανία καταδίωξης. Επιθετική καθώς έχει κακοποιήσει λεκτικά και σωματικά πρώην νοσοκόμους. Αρνείται να πάρει τα φάρμακα της. Ζει μόνη με δύο γάτες. Συγγενείς: μία εγγονή που ζει στην Ιρλανδία. Περίφημα. Έχω και αλλεργία στις γάτες. Αρχισα να φαντάζομαι τον King Kong με πι.

Οι γνώσεις μου για την άνοια περιορίζονταν στο ότι ηλικιωμένοι φεύγουν από το σπίτι, ξεχνάνε πού μένουνε και ύστερα τους ψάχνουνε στο silver alert. Όλα άλλαξαν όμως την ημέρα που την συνάντησα από κοντά. Το σπίτι βρισκόταν σε ένα μικρό, απομονωμένο, καταπράσινο χωριό, περιτριγυρισμένο από φάρμες και χωράφια. Απέξω ήταν παρκαρισμένο ένα ασθενοφόρο. Χτύπησα το κουδούνι.

Η κοπέλα που θα αντικαθιστούσα μου άνοιξε. Η γιαγιά ήταν στο σαλόνι με δύο γιατρούς.

«Βγήκε έξω και άρχισε να τρέχει γυμνή στους δρόμους, πήγα να την σταματήσω και μου πέταξε ένα μαχαίρι που είχε κρύψει στην ρόμπα της. Στο λέω δεν θα αντέξεις ούτε δύο μέρες» μου είπε και έφυγε. Ωραία ξεκινάμε, σκέφτηκα. Όταν έφυγαν οι γιατροί μπήκα στο σαλόνι. Ο χώρος όπως και όλο το σπίτι ήταν ασφυκτικά γεμάτος με βιβλία, άπειρη χαρτούρα και άχρηστα αντικείμενα. Από τους τοίχους κρέμονταν σπάνιοι πίνακες μαζί με αμέτρητα πτυχία και βραβεία.

Η Patricia υπήρξε μια λαμπρή επιστήμονας στο χώρο της καταπολέμησης του καρκίνου, είχε ιδρύσει κλινικές στην Αγγλία και ήταν από τις πρώτες γυναίκες που ταξίδεψαν παγκοσμίως (και στην Ελλάδα) για αυτόν το σκοπό. Όλα αυτά πριν της χτυπήσει η άνοια την πόρτα. Εκεί λοιπόν κάθονταν σε έναν μικρό μπλε καναπέ μια γυναίκα ηλικιωμένη, αρκετά αδύνατη, με κατάλευκα μαλλιά. Φόραγε μια ροζ ρόμπα και ένα ζευγάρι μεγάλα γυαλιά, στα πόδια της ήταν ξαπλωμένα δύο γατιά. Κοιτούσε έξω από το παράθυρο σαν κάτι να σκεφτόταν.

Πήγα και έκατσα στον καναπέ απέναντι της. «Γεια σου» της είπα «Με λένε Άννα». «Χάρηκα» μου απάντησε και συστήθηκε. Ξεκίνησα να την ρωτάω ένα κάρο πράματα. Μου απαντούσε με μεγάλη ευχαρίστηση. Μείναμε για πολλές ώρες συζητώντας. Κάποια στιγμή την πήρε ο ύπνος. Πάει η πρώτη μέρα σκέφτηκα. Τελικά έμεινα μαζί της για πάνω από δύο μήνες και αν μπορούσα θα έμεινα κι' άλλο.

Τα πράματα δεν ήταν εύκολα. Στο σπίτι ήμασταν δύο άτομα για να την προσέχουμε, εγώ το πρωί και η άλλη αποκλειστική το βράδυ. Από ένα σημείο και μετά όμως η Patricia άφηνε μόνο εμένα να την αλλάζω, να την κάνω μπάνιο και να της δίνω τα φάρμακα της.

Όταν θύμωνε και ξέσπαγε μέσα στη νύχτα, ξύπναγα και πήγαινα να την ηρεμήσω. Αντί για δέκα ώρες που ήταν η βάρδια μου, στην ουσία δούλευα εικοσιτέσσερις. Πολλές κοπέλες έφυγαν και ήρθαν όλον αυτόν τον καιρό. Από ένα σημείο και μετά όμως είχαμε δημιουργήσει τέτοιο δεσμό που δεν μπορούσα να την αφήσω μόνη της με κανέναν άλλον. Η καθημερινότητα δεν ήταν ποτέ η ίδια. Τη μια μέρα ξυπνάγαμε και ήμασταν επιστήμονες, την άλλη νοσοκόμοι, κάποιες φορές ήμουν η

φίλη της από το σχολείο και άλλες η μικρή της αδερφή.

Υπήρχαν βράδια που βγαίναμε έξω μες στο κρύο ψάχνοντας για τράπεζα ή για μαγαζί με υφάσματα στους αγρούς και τα λιβάδια.

Υπήρχαν μέρες που ψάχναμε τα παπούτσια της από το λύκειο σε όλο το σπίτι, και όταν δεν τα βρίσκαμε νευρίαζε πολύ γιατί θα έχανε την πρώτη ώρα στο μάθημα.

Χρειαζόμουν τουλάχιστον μια ώρα για να την κάνω μπάνιο και άλλη μία για να την ντύσω. Κάθε μέρα έπλενα τα ρούχα της και τα χαλιά καθώς ξεχνούσε να πάει τουαλέτα και λέρωνε τα πάντα στο σπίτι.

Της μαγείρευα δυο και τρεις φορές την μέρα αφού δεν θυμόταν ότι μόλις είχε φάει. Έφτιαχνα καφέ και για τις δυο μας και καθόμασταν στο σαλόνι.

Βλέπαμε τηλεόραση, ακούγαμε ραδιόφωνο, ζωγραφίζαμε παρέα και πολλές φορές προσπαθούσε να μου μάθει να ράβω στην παλιά της ραπτομηχανή.

Μια τέτοια εμπειρία σε μαθαίνει πολλά πράγματα. Αυξάνει τις αντοχές σου και ακονίζει την υπομονή σου. Αναθεωρεί σχεδόν τα πάντα. Εκτιμάς αλλιώς το χρόνο και την πραγματικότητα. Συμπονάς βαθιά την Τρίτη Ηλικία.

Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά έκανα εκεί. Μαζί με την Patricia και τα δύο γατιά. Ο νέος χρόνος μας βρήκε μπροστά από το τζάκι να πίνουμε τσάι και να προσπαθούμε να μεταφράσουμε ένα παλιό γράμμα από έναν Γάλλο θαυμαστή της.

Θυμάμαι εκείνο το βράδυ μου είπε ότι θα ήθελε κάθε μέρα να ήταν Χριστούγεννα, ότι τα λάτρευε από μικρή και μου διηγήθηκε αρκετές ιστορίες από τη ζωή της.

Για όλον αυτόν τον καιρό ήταν η οικογένεια μου. Δεν ήταν ασθενής, δεν ήμουν νοσοκόμα. Ήταν η γιαγιά μου και ήμουν η εγγονή της.

Οι γιατροί έμειναν έκπληκτοι με την αλλαγή στη συμπεριφορά της. Ειδικά όταν τους είπα ότι παίρνει κανονικά πλέον τα φάρμακα της. Δεν ήταν λίγες οι φορές που χανόταν τελείως στον κόσμο της και οι καταστάσεις γινόντουσαν πολύ ζόρικες, δεν σκέφτηκα όμως λεπτό να την παρατήσω και να φύγω.

Μια φορά μπήκε στο δωμάτιο της, το οποίο μόλις είχα καθαρίσει και άρχισε να σκαλίζει τα πράγματα της.

Όταν βγήκε έξω, φορούσε μια γούνα από αλεπού, πέρλες στο λαιμό, ένα γαμήλιο καπέλο και μόνο ένα παπούτσι.

Στο δεξί της χέρι κρατούσε μια οδοντόβουρτσα και στο αριστερό μια φωτογραφία. Με πλησιάζει και μου λέει: «Νομίζω είναι ένα κορίτσι που μένει μαζί μας και είναι από αυτό το μέρος. Βρήκα αυτό και θέλω να της το δώσω να χαρεί» μου λέει και μου δείχνει τη φωτογραφία. Ήταν η Ρόδος. Μια παραλία και μια ελληνική ομπρέλα. Σηκώθηκα, την φίλησα στο μάγουλο και είπα «Θα της το δώσω εγώ». Μια τέτοια εμπειρία σε μαθαίνει πολλά πράγματα. Αυξάνει τις αντοχές σου και ακουίζει την υπομονή σου. Αναθεωρείς σχεδόν τα πάντα. Εκτιμάς αλλιώς το χρόνο και την πραγματικότητα. Συμπονάς βαθιά την Τρίτη Ηλικία.

Αντιλαμβάνεσαι το τρωτό του ανθρωπίνου σώματος και πνεύματος. Καταλαβαίνεις ότι δεν περνάνε όλα από τα χέρια σου, δεν ορίζεις το μέλλον και δεν μπορείς να έχεις τον πλήρη έλεγχο της ζωής σου. Από ένα απλό ταξίδι επαγγελματικής αποκατάστασης κατέληξε σε ταξίδι αυτογνωσίας και αυτοσυνείδησης. Ένα ταξίδι ζωής. Μια σχέση ζωής. Την ημέρα του αποχαιρετισμού η Patricia καθόταν στο σαλόνι στον ίδιο μικρό μπλε καναπέ. Την πλησίασα και γονάτισα δίπλα της. Της έπιασα τα χέρια και την ευχαρίστησα για όλα. Έτρεμε. Μου ευχήθηκε καλό ταξίδι και μου έδωσε τις ευχές της.

Την αγκάλιασα σφιχτά και της έδωσα ένα μεγάλο φιλί. Έβγαλα από την τσάντα μου μια χριστουγεννιάτικη ζωγραφιά που της είχα φτιάξει πριν πολύ καιρό και την κόλλησα πάνω από το τζάκι. «Merry Christmas Patricia» της είπα και το πρόσωπο της έλαμψε από χαρά. Στο αεροπλάνο του γυρισμού κάθισα δίπλα με μια κοπέλα, Ελληνίδα, στην ηλικία μου. Γύρναγε για λίγες διακοπές από το πανεπιστήμιο που έκανε μεταπτυχιακό. Πιάσαμε την κουβέντα.

Όταν με ρώτησε τι έκανα στην Αγγλία της είπα πως πρόσεχα ηλικιωμένους. «Τι είχαν;» με ρώτησε. «Άνοια» της είπα. «Δηλαδή, πώς ήταν;» απόρησε. «Θα προσπαθήσω να σου εξηγήσω αλλά θα το καταλάβεις, μόνο όταν το ζήσεις» απάντησα.

Πηγή: www.lifo.gr